

100 aastat hiljem: kas me oleme juba eurooplased?

Marek Tamm

Tallinna Ülikooli kultuuriajaloo dotsent

1. Gustav Suitsu sajanditagune üleskutse ("Olgem eestlased, aga saagem ka eurooplasteks") kõlab tänaseni õhus; see on muutunud üheks eestluse imperatiiviks. Ent kuidas mõõta eurooplaseks saamist? Mis teeb meid eurooplaseks? Kuidas määratleda Euroopa identiteeti?

2. Küsimus Euroopa identiteedi järele on küsimus, mis ei saa kunagi vastust. Euroopal ei ole muud identiteeti, kui küsimus identiteedi järele; Euroopa identiteet peitub Euroopa eneseotsinguis. Euroopa on olemas üksnes saamises, me saame eurooplasteks ainult niivõrd, kui võrd me soovime eurooplasteks saada ja seda soovi mõtestada. Euroopa eksisteerib meie ihades, tegudes, pürgimustes; Euroopa eksisteerib meie kahtlustes, küsimustes, ebakindluses. Küsimus, kas me oleme juba eurooplased, on kõige kindlam vastus sellele, et me olemegi eurooplased.

3. Euroopa ei võrdu Euroopa Liiduga, küsimus Euroopa identiteedist ei ole sama, mis küsimus Euroopa Liidu identiteedist (isegi kui neil on ühisosa). Euroopa Liit oli pikalt integratsiooniprojekt, alles viimastel aastatel on temast saanud identiteediprojekt. Kõige lühemalt võib öelda, et Euroopa Liidu identiteet on ühtsuse otsimine paljususes, samasuse kasvatamine erinevusest; Euroopa Liit on *unitas multiplex*.